

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 15. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, вівторок, 22-го січня 1946.

No. 15. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, January, 22, 1946.

VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ
АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ
ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016
4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES
OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

СТАЛЕВИЙ ПРОМИСЛ ЗАМКНЕНИЙ ВНАСЛІДОК СТРАЙКУ

Головний американський промисл, який дає підставу існуванню різноманітним іншим ділянкам промислу, перестав функціонувати від понеділка 21 січня 1946. Страйк, викликаний юнією Юнайтед Стіл Воркерс оф Америка, обняв 750.000 робітників у різних стейтах. Є це найбільший страйк в історії Америки, викликаний одною юнією. По стороні підприємців ставлений промисл представляє інвестований маєток вартості шість біліонів доларів.

Заки президент Конгресу Промислових Організацій Філіп Морей видав наказ вийти на страйк, він відбув конференцію з президентом Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен Бенджаміном Форлесом при співучасті представника президента Трумана у п'ятницю 18 січня. Труман, через свою раду для устійнення фактів доручив обом сторонам прийняти підвищену плату на 18½ цента на годину. Філіп Морей прийняв цю пропозицію, а Бенджамін Форлес уступив лише у своїй пропозиції настільки, що згодився підвищити платню робітникам на 15 центів, замість досі обстоюваних 12 ц. Після розбиття конференції Форлес оголосив причини, які спонукали його відкинути пропозицію президента Трумана. У конгресових колах панує переконання, що през. Труман перебере сталевий промисл під управу федерального уряду, щоб пускати в рух ці фабрики.

Один із найсильніших фабрикантів, Гекрі Кайаер прийняв вповні пропозицію президента Трумана щоб підвищити платню робітникам на 18½ центів у своїй фабриці у Фонтана, в стейті Каліфорнія.

В інших ділянках праці дотеперішні страйки осталися незмінні, а загальне число робітників на страйку виносить 1,657,000. У Нью Йорку загрозив голова Транспортної Юнії, радний міста Майкел Дж. Квіл, що викличе страйк на всіх перевозових засобах, отже підземних залізниць, трамваїв, босах і надземних залізницях, зате, що міська рада рішила продати міські електричні підприємства Едісон Електрик Компані. Міські електрики не виплачуються, як твердить міська рада транспорту, а Квіл каже, що виплачуються.

НАЙДОВШЕ ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА В КОНГРЕСІ.

У понеділок 21 січня передав президент Труман до вголослення в обох палатах конгресу своє послання, яке обіймає 20,000 ослів, отже найдовше з усіх, які досі були колинебудь проголошені в конгресі. Послання обіймає бюджет на фінансовий рік 1946-47 і зясовує положення Злучених Держав. У посланню президент домагається від конгресу переведення різних законопроектів, зголошених ним вже давніше. Конгрес занятий саме обструкцією проти одного з доручень президента, а це проти законопроекту для знесення вирізювання рас при роздаванні праці. Обструкцію ведуть демократичні члени палати репрезентантів з південних стейтів, а проти обструкції йдуть північні демократи і республіканці.

ПРИПИСУЮТЬ КОМУНІСТАМ ВОЯЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

Ернест Адамсон, дорадник Комісії для Неамериканських Зайтій, яка просліджує демонстрації воєнків в закордонних краях для приспіння демобілізації, заявив, що дотеперішні докази вказують на те, що це комуністи розагитували деяких воєнків до таких демонстрацій. „Ми маємо докази, що то комуністичні агітатори нарочно вступили до армії, щоб викликати заворушення“, сказав Адамсон. Комісія просліджує передусім демонстрації у Франкфурті, в Німеччині. Деякі з розголошених демонстрацій були добре підготованим заговором, щоб підготувати воєнків. Тому одна ньюйорська організація, яка тісно злучена з комуністичною партією, має явитися на переслухання комісії за те, що вона видрукувала і розкидала летючки серед воєнків в Європі, коли вони були служені за домом. У летючках гостро нападається на політичні цілі Америки.

ЕКЗЕКУТИВНА РАДА АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ НА НАРАДАХ.

У Маямі, на Флориді, зіхалася Екзекютивна Рада Американської Федерації праці на річні наради саме вчасі, коли Конгрес Промислових Організацій (СІО) переводить страйки робітників на великі розміри по всіх стейтах. Приватно висловлюють урядовці Федерації своє негодування на те, що СІО своїми страйками шкодить американській системі вільного порозуміння, бо хоче довести до контролю платень збоку уряду. Це може покінчитися виданням законів проти дотеперішньої свободи страйків.

Плян створення Злучених Держав Африки

В урядових колах у Вашингтоні обговорюють зголошення британського міністра закордонних справ Бевіна для віддання деяких африканських колоній під опіку Організації Об'єднаних Держав, як плян створення Злучених Держав Африки. Території, які Британія готова вже передати, це бувші німецькі колонії, над якими Британія мала мандат від Ліги Націй. Є це Танганіка в Східній Африці, а Камерун і Тоголенд в Західній Африці. Кажуть, що Бельгія згодиться передати до О.О.Д. Руанда-Урунді на захід від Танганіки. До цього малаб ще бути додана територія Південно-Західної Африки, яка належить до Південно-Африканської Юнії, а також Французька Африка, а відносно бельгійське Конго. Колиб це сталося, то в Африці досталиб Злучені Держави Африки із територією, яка сягалаб від одного океану до другого і далаб захист мільонам людей, які тепер перебувають в серці Європи без своєї батьківщини. У цих краях є досі незбагнені природні багатства, які можнаб розвинути для прожитку великого числа людей.

3 НЬО ЙОРКУ ДО ЛІСБОНІ ЗА ДЕСЯТЬ ГОДИН

У неділю, 20. січня, побив рекорд швидкості в перелеті понад Атлантийський океан літак виробу Лаклі Коінстелешен, приналежний до Панамерикан Ервейс. Він перелетів з Нью Йорку до Лісбоні, в Португалії, упродовж 10 годин і 6 минут. Його швидкість виносилла до 344 миль на годину, а разом він перелетів 3,425 миль. Літаком керував пілот капітан Скот Флаверс з Грейт Нек, з Лонг Айленду, а в ньому їхало 25 подорожних.

АМЕРИКАНСЬКА РАДА ЖИДІВСТВА ПРОТИ ЖИДІВСЬКОЇ БАТЬКІВЩИНИ В ПАЛЕСТИНІ

У Філадельфії відбулися дводенні наради Американської Ради Жидівства, яка не годиться на пляни сіоністів, щоб з Палестини творити жидівську батьківщину. На нарадах прийняли резолюцію, щоб уряд Злучених Держав подбав про розв'язку питання для всіх скитальців та щоб допустив до Америки більше число жидів.

Папа в обороні свободи греко-католицької церкви, переслідуваної советською владою

Американські кореспонденти звідомляють з Риму про одну з найдовших енциклік папи Пія XII, в якій порушено положення греко-католицької церкви в Галичині й Підкарпатті, що є тепер під советською владою. Енцикліка вживає старої латинської назви „еклезія рутена“. Папа каже, що в часі, коли міжнародні зібрання проголошують свободу релігії, тої свободи відмовляється населення в Галичині й Підкарпатті, що є греко-католицького образу. Його, кажеться, папа, змушується покинути ради цієї церкви і зв'язати з Римом і приступати до московського патріархату. Нововибраний московський патріарх Алексій, кажеться в енцикліці, виразно визнає це населення покидати Католицьку Церкву. А як греко-кат. священники віднеслися до советської влади в Москві з пропозиціями свого важкого положення, то у відповідь на це, каже папська енцикліка, советська влада виарештувала всіх греко-кат. єпископів та многих з духовенства. Американські кореспонденти вважають цю енцикліку найгострішою ватиканською критикою советської релігійної політики. Енцикліку видано зягоди 350-ліття церковної злуки населення згаданих земель з Римом. Папа назвав ту річницю днем, в якому український нарід виставлений на пробу, як навіщений нещастям і нуждою. Папа додає отухи єпископам у тюрмах і визнає духовенство відважно відержувати боротьбу, а вірних відержати в вірі, не заважаючи на труднощі й переслідування.

В КИЄВІ СУДЯТЬ НАЦІСТІВСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ

Перед військовим трибуналом стануді в Києві 15 цімців, щобі відповідати за злочини, поповнені ними в Україні над українським населенням. Найважші з підсудних такі: ген. Павль Шер, що був головою полтавської округи в часі дволітньої німецької окупації; ген. Карль Бурггардт, що командував тилами шостої німецької армії; ген. фон Тчамер, що був командантом фронту під Полтавою; ген. Руценброт, що був командантом різних міст в Україні; Георг Гайніш, що займався економічною експлуатацією України в Мелітопольській округі, і т. д. Їх об'єднують в обвинувачення чотирьох мільйонів українських людей в Україні й знищенню 647,000 домів, та вивезенню двох мільйонів людей з України на невільничу працю в Німеччині.

НАДІЮТЬСЯ КІНЦЯ ЦИВІЛЬНОЇ ВІЙНИ В КИТАЮ

Комуністичний китайський генерал, Чу Ен-лай, що переговорював з ген. Чанг Кай-шеком у справі завішення зброї, заявив, що всіюди в Китаю іде таки до замирення, та що є вісті, що стрілянина спинають на всіх фронтах.

ЗАБИРАЄ ДЛЯ ЕВЕНТУАЛЬНИХ РЕПАРАЦІЙ

Ген. Доглес МекАртур забрав під свою владу 394 японські повітряні заводи, склади зброї та військові лабораторії. Вони будуть евентуально перевезені до Злучених Держав титлом воєнного відшкодовання.

ПРИГЛЯДАЮТЬСЯ ГОЛОВИМ ЗМАГАННЯМ.—Аж 8,000 осіб прибуло на головне поле, що належить до Лейксайд Контрі Клуб біля Сан Франсиско, щобі пригледитись головним змаганням, в яких брав участь чемпіон Байрон Нелсон, що виграв трофею та нагороду в сумі \$25,000.

ГЕН. ДЕ ГОЛЬ, ТИМЧАСОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ, ЗРЕЗИГНУВАВ

Франція, що старається усіми силами здобути давній політичний вплив в Європі, переходить нову внутрішню кризу, що дуже нагадує кризи з часів Третьої Республіки. Тому, що парламент домагався зменшення армії ще на 20%, а ген. де Голь тому протинний, він подав заяву, що уступає цілковито з політичного життя та покидає остаточно своє становище голови уряду. Це вже третя резигнація ген. де Голя, та ті, що стоять близько нього, кажуть, що тим разом ген. де Голь дійсно уступить. Інші тої думки, що де Голь хоче таким поступком заставити ще раз ціле населення франції натиснути своєю опінією на парламент, щоб він не вів обструкції проти програми де Голя. А це знов звернене в першу чергу проти комуністів, які мають в парламенті поважну силу, та які розпочали проти де Голя опозицію на тій підставі, що він не має ніякої політичної ні соціальної програми та не є спосібний керувати справами держави. Комуністи, як кажеться, були певні, що усунуть де Голя, а тимчасом, як припускають, де Голь їх „перехитрив“ і несподівано уступив, чим спричинив кризу, за яку відповідальні впершу чергу комуністи, а далі соціалісти.

ЕРЮ ЗНОВ НА ОВИДИ.

Хто може стати наслідником ген. де Голя? У зв'язку з відповіддю на це питання виринає між французькими партіями імя старого політика, колись дуже впливового, але тепер слабо зарекомендованого своєю групою в парламенті. Є ним Едвард Еріо. Та сумніваються, чи він зміг би склеїти уряд, що був би працездатний. Але так є теж і з іншими групами та політичними особистостями.

ІДЕ ПРО ПОДІЛ ВЛАДИ.

Властива причина резигнації ген. де Голя є та, що ліві елементи в парламенті є не тільки за знесення сенату і одну парламентарну палату, але й за те, щобі цілковито обмежити ексекютивну владу, себто владу президента, а все сконцентрувати в парламенті. Ген. де Голь є за сильну владу президента держави.

ФРАНЦІЯ ПІДЕ НАЛІВО.

В Англії побоюються, що Франція піде тепер ще далі наліво, та що комуністи готові перебрати владу. Теж надіються, що готові зайти зміни в представництві Франції в Організації Об'єднаних Держав, де є представником Жорж Бідолт, теперішній французький міністер справ заграничних, що є цілковито за політичну лінію ген. де Голя.

ЗДАЄТЬСЯ НА ПЛЕБІСЦИТ.

Леопольд, бельгійський король на вигнання, що перебуває в Швайцарії, заявив, що він здається на волю народу, чи він має вернути на королівський престол, до якого не допускають його „політишени“. Він каже, що новий парламент, що буде вибраний, повинен ухвалити негайно закон про відбуття такого плебісциту. Уряд є проти цього, ще кавав, що якщоб нарід рішив, що він має вернути на престол, то буде миг вибрати собі такий уряд, який захоче, консервативний, соціалістичний, а навіть комуністичний.

ЗАБИРАЮТЬ МАДЯРСЬКУ НАФТУ.

З Угорщини звідомляють, що червона армія заняла нафтові поля в Ліспе, на Мадярщині, в такий самий спосіб, як заняла подібні поля в Австрії. В Цістерсдорф. Між іншим забрала теж і ті, що належать вилості до Стандард Ойл Компані оф Нью Джерзі. Ті останні не підходять однаке під репарації. Совети забрали їх під свій заряд, кажучи, що амекаський заряд стоїть на 25 років позаду в порівнянні з советською технікою. Знов Стандард Ойл вважає, що советський спосіб добування нафти є розтратний.

НІМЕЦЬКА НЕСПОДІВАНКА.

Як пишуть американські кореспонденти з Німеччини, що є під американською владою, то німці виявляють надзвичайне зацікавлення вільними виборами, що вже зачались, а яких Німеччина не бачила впродовж 13 років нацистської влади. Це замітне з цього боку, що назагал заповідали, що німці втратили всяке зацікавлення до політики, та що вільні вибори будуть одним великим фіаском. Голосувало в перших виборах від 80 до 90 процент управлених до голосування.

ВИБОРИ В ГРЕЦІЇ.

Грецький прем'єр, Темістохл Софуліс, уже погодився з партіями щодо цього, що вибори мають відбутись в Греції 31. березня. Проти цього є однаке крайні ліві, себто головню комуністи. Вони кажуть, що не заведено ще порядку в краю, та не вилімінувано впливів „чужинських реакціонерів“, що піддержують „скоруповані грецькі фракції“.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатись з оголошень знаменитих людей для зрідьку, поданих у оголошеннях праці в „Свободі“?

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$7.00	Один рік	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Шість місяців	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Три місяці	\$2.00
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	Один рік	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Шість місяців	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

День у якому засяли дві мрії

Згадуємо нині День 22. Січня.

Згадуємо за нього в такому переконанні, що де тільки живе нині український народ на волі й має змогу висказувати свої правдиві почуття, там він цілою своєю душею й з усіма своїми мріями — при Дні 22. Січня.

Отже є він нині з днем 22. Січня 1918 року. Він вчитується чи вдумується в Четвертий Універсал Української Центральної Ради і в ті великі слова, з якими він звертається до Українського Народу:

"Тією силою, волею, словом, утворилась на Українській Землі вільна Українська Народна Республіка. Здійснилась давня мрія Твоїх батьків, борців за волю й право робучого люду".

А далі:

"Від нині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського народу".

Український народ, якщо є на волі, є нині всюди і з днем 22. Січня 1919 року. Згадує за нього й йому здається, що він у Києві, на Софійській Площі, й вслухується у кінцеві слова Універсалу Директорії Української Народної Республіки:

"Од нині во єдино зливаються століттями одірвані одна від одної частини Єдиної України — Західно-українська Народна Республіка й Наддніпрянська Україна. Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які умирали кращі сини України. Од нині є єдина незалежна Українська Народна Республіка".

Ось це є в очах правдивих українців правдива історія України. Це та, що походить з глибини душі українського народу, з його думки, з його крові. Це історія України Шевченка, України Франка. Це національний ідеал велитнів України. Це здійснення їхніх моральних, соціальних і державницьких заповітів.

Цього факту не змінє і ніколи змінити не може те, що Україну, що тоді законно сформувалась у самостійну державу й об'єдналась, розбили червоні війська, наслані російським советським урядом з півночі, а з заходу польські. Усе це була агресія, напад, грабів, і ніщо інше. А це, що тепер українські землі об'єднані в СРСР, є тільки конюнктурним використанням з боку Росії й для її імперіалізму цього, що український народ для себе і для своїх ідеалів віками підготував, до чого постійно готовився і що здійснив 22. Січня 1919 року, але чого хвилево не вдержав головню через російську агресію.

День 22. Січня це твер тих, що виховались в душі українських гімнів: "Ще не вмерла Україна" і "Не порабощайся, ах, твоїх служить". День 22. Січня це "Гризаб", історичний символ об'єднаної, великої України. Тому саме, День 22. Січня це теж і єдиний правильний, чесний, ідейний, визвольний шлях українського народу. Він теж демократичний, поступовий, законний, моральний і справедливий.

Чи ж можна далі не йти по ньому? Він кривавий, це правда, але правильний!

3 „собо́рної нево́лі” до „со- бо́рної во́лі”

Український народ, який тепер опинився як „визволений” в складі Союзу Советських Соціалістичних Республік, не є навіть і тепер так разом злучений, щоб не залишилися поза межами Советів території чисто українські, чи з мішаним населенням. Коли іде про соборність, то важко вимагати здійснення ідеалу соборності якогось народу за одним розмахом. Крім цього треба мати і це на увазі, що того роду ідеали часом взагалі не можливо цілковито здійснити. Супроти цього можнаб тепер українцям в Україні й по всьому світі радіти, що хоч подавляюча більшість українських земель є вкупі.

Але чи так є? Чи вони радіють?

Ні. Український народ не може відчувати правдивої радості з цього, що він є тепер разом, бо по довгих століттях розлуки він опинився разом у такій неволі, у якій ще не був. Та цей сум, а це хочемо підкреслити, що є тепер в душі мільйонів українського народу в Україні й поза нею, не може зменшити великої ваги осягів теперішньої історичної доби, що має у собі дату 22. Січня 1919 року. Як і цього, що величезна більшість українських земель, що цього дня об'єднувались, нині є разом. Неволя, гнет, режим, — це перехідні явища. Вони важкі, болючі, придаючи цілу націю навіть часом до такої міри, що не стає сили вірити, чи нація цей тягар видержить і чи переживе неволю, заки їй засяє сонце правдивого визволення, правдивої волі. Та треба вірити і видержати треба!

Тому, хоч в соборному Києві засідає тепер такий „рідний” уряд, що нагадує радше „Малоросійський Колегію” у минулому як справжню, рідну, українську владу, то проте треба бачити завжди пам'ятати, що і по наставленні Московю колишній „Малоросійський Колегію” згодом таки прийшла рідна влада, як прийде вона певно й по Хрущових та Мануйльських. Тільки видержати! Тільки задержати національного духа! Тільки задержати традиційні українські ідеали!

Пам'ятаймо, що як повнолітність було спроневеренням українським державницьким і самостійницьким змаганням, і як було ним теж і московськість царських часів, так є таким самим теж і модерне советськість. Повнолітність чи московськість (в давньому чи сучасному виді) це намагання заломити характер нації, її ідеологію, наклонюючи її вести в часах кризи нації „реальну політику” себто таку, що ставить чужі інтереси на першому місці, підпорядкову-

ючи їм інтереси та ідеали своєї нації. Ратунок своєї нації веде та „реальна політика” таким способом, що заставляє цілу націю відвертись отверто тогочасно, щоб не залишилися поза межами Советів території чисто українські, чи з мішаним населенням. Коли іде про соборність, то важко вимагати здійснення ідеалу соборності якогось народу за одним розмахом. Крім цього треба мати і це на увазі, що того роду ідеали часом взагалі не можливо цілковито здійснити. Супроти цього можнаб тепер українцям в Україні й по всьому світі радіти, що хоч подавляюча більшість українських земель є вкупі.

Микола Чубатий.

Люди без прав людини

Обіцаний кращий світ, за який боролися мільйони молоді, одушевлені ідеалами свободи та демократії, за який по національних таборках гинули сотні тисяч поклонників волі, пролягає нині в той спосіб, що на світ повертає нове рабство. Давно вже забув світ про існування рабів або невольників. Цивілізований світ прийняв неможливу міжнародного права, що кожна людина має право до свого життя та ним повільно розпоряджатися, доки Господь не призачив їй жити. Обмеження свободи людини, яка не поповнила ніякого злочину, цивілізований світ десятиліттями літ клеймив як один із головних злочинів проти нашої цивілізації. Тому і ніяка людина не могла бути змушена на горожанню якоїсь країни коли вона собі того не бажала. Досі світ не знав про таку установу як примусове громадянство. Громадянство одної чи другої держави вважалося за привилей для одної чи другої людини, а не за тягар. Тому набути громадянство в цілому цивілізованому світі приходилося все тяжче, натомість зрешче права горожанства була як найкраще. Вистарчило написати на папері заяву до влади своєї держави, що хтось зрікається громадянства і людина втрачала цей привилей, переставала бути громадянином даної держави.

Зате інакше, нецивілізовані практики, розвинені в Советі. Там, навпаки, стати горожанином можна скоро, натомість куди тяжче позбутися советського громадянства. А вже вийти зі Советів, то таки прямо неможливо, бо в Советі інакше як в цілому світі. Там немає свободи людини; людина там є рабом держави. Річ природна, що советські звичаї не визнають нікого в цивілізованому світі поза Советами. Коли так хтось завів соціальне рабство і домагався від цивілізованого світа, щоб він це рабство признав та по-

ти, навіть довго, і то навіть „собо́рну нево́лю”, але в душі своїй, у своїх ідеалах, він мусить надалі остати чистим і характерним. Він мусить тих ідеалів завжди держатись і від них ніколи і за ніяку ціну не відступати. Бо тільки тоді заслужить собі на це, щоб міг згодом вийти з „собо́рної нево́лі” і знайти у своїй хаті й на своїм полі не як наймит, але як свободний господар, як чесний газда. Ось тої сили, щоб видержати і не заломлюватись, треба усьому українському народови нині більше ніж колинебудь, бо ще ніколи не терпів він від такого безпощадного гнобителя, яким є теперішній окупант „собо́рної України”.

магав йому людину ловити та держати в неволі, а колиб вона від нього втікла, наново її піймати та силою відставляти до рук власника раба, то не знайшлася б на світі держава, що помагала творити таке беззаконня над волею людини. Однак Совети, один із великих в Об'єднаних Державах, завів тепер на світі такі дикунські практики тай знаходить поміч для них серед цивілізованих народів.

Використовуючи війну та зрушення кордонів цієї тюрми народів, тисячі бунтівних советських громадян втікли на волю, під крила переможних демократичних держав. Річ природна, що ніхто з них не вважав себе більше за советського громадянина і ним бути не хоче. Кожен з них волить жити десь, в якійсь частині кутку світа, куди тільки поза Советами. По дотеперішнім звичаям цивілізованих народів не повинно бути на світі сили, що моглаб приневолити такого бунтівного советського громадянина вертати до Советів та насилу остати громадянином того країни. Та, як знаємо, аж надто часто є інакше.

Тінь ятської постанови.

Такі нові практики завелись однак на світі, відколи нецивілізована Советська Росія стала членом Великої Трійки, що на її сумлінні положена майбутність того кращого світа. В Ялті, на початку 1945, мала застати така постановка, апробована пок. през. Рузвельтом та прем'єром Чорчилем, що всі советські громадяни, що ними вони були у вересні 1939 року, мають бути повернені до Советів. Чи говорили там про насильне повернення, чи тільки про добровільне, важко сказати. Чи брали там під увагу ту можливість, що людина, яка бажала попрощатись зі світом советського царства та зрікається тої приємності бути громадянином червоного царства, не

Признання „Свободи” за попирання Державних Воєнних Бондів

TREASURY DEPARTMENT
War Finance Committee

January 9, 1946.

Office of State Chairman

Dr. Luke Myshuha

Svoboda Ukrainian Daily
Jersey City, New Jersey.

My dear Dr. Myshuha:

In the Victory Loan, we have exceeded all of the quotas assigned to us, especially the \$60,000,000 "E" Bond quota. We are very proud of this accomplishment and want you to join us in this feeling of satisfaction in a job well done, for had it not been for splendid cooperation we enjoyed from your newspaper, we could not have attained this success.

You have rendered to us and to the Treasury Department during all eight War Loans great service. Through your newspaper, you have constantly reminded readers of the need for investing in War Bonds—first to defend our country, then to furnish our government with the needed funds to make the implements of War and in the Victory Loan to provide funds for the returning veterans and the rehabilitation of the wounded.

Therefore, for the vital part you played in making the War Loan Drives such outstanding successes and in helping to develop the habit of thrift among Americans through the investment in War Bonds (now U. S. Savings Bonds), I offer again to you and to your staff our heartfelt thanks for your cooperation in the War Financing Program.

Sincerely yours,

JOHN E. MANNING, State Director
U. S. Savings Bonds Division.

може бути насилу впакована в ці червоні кордони. На всякий випадок ятська постановка дозволяє на дуже широку інтерпретацію. Колиб прийнялося советське розуміння такої постанови, що бунтівні советські громадяни можуть бути насилу повернені в руки советської влади, то така постановка в Ялті виразно протилежна основним поняттям цивілізованих народів про свободу людини. Таке розуміння булоб найчистішою кров'ю невольничства, якщо не чимсь ще гіршим від невольничства.

Невольники, яких в давні часи ловили на Україні, татари, яких голандські або португальські торговці невольниками забирали з Африки та продавали на розстріл або на таке заслання, що рівняється повільній смерті. Невольники продавали, наприклад, до Америки плянтаторови, а той мусів дбати, щоб раб був ситий та мав теплий дах над головою. Такому рабовласникови залежало на цім, щоб раб-робітник був здоровий та міг працювати.

Та своїх бунтівних громадян, що їх дістає в руки советська влада, вона не думає утримувати при житті, бо вважає їх за своїх ворогів. Тому советська влада такого свого ворога ліквідує відразу або повільно дозволяє йому конати. В такій положенні є річчю очевидною, що видавання бунтівних громадян Советів проти їх волі, це видавання людини на смерть, отже поступок куди брутальніший від ловів невольника на працю на плянтаціях.

В перших місяцях по завоюванню нацистичної Німеччини советська влада кинула на

територію Німеччини, щоб вилловлювати всіх тих, що не бажали собі советського царства.

Військова влада, американська та британська, спершу не орієнтувалися про що йде та навіть деколи чинно помагала висилати тих людей до Советів.

Однак скоро тільки зорієнтувалися, про що йде справа, запертали такі практики, шануючи свободу людини і нині є заповнення збоку американської влади, що насильно нікого не будуть видавати. Тоді советська влада перенесла поле своєї ловлі до Франції і там знов прийшов період брутального вилловлювання Богу духа винних людей та висилання до Советів на злочинство.

І Франція скоро залишила такі практики. Тоді советська влада стала робити натиск на бельгійський уряд домагаючися видавання тих людей Советам. Тепер там зачалися трагічні сцени тих, що їх видають на знищення червоною опірою. Свій натиск на Бельгію Совети виконують в той спосіб, що відмовляються відсилати домів бельгійців, що опинилися під російською владою. Бельгійські громадяни, звичайно воєнні полоняники та примусові робітники нацистів, мали стати тим заставом, при помочі якого Совети старуються дістати за всяку ціну в свої руки своїх політичних противників.

Справу треба радикально розв'язати.

Кожному є ясним, що цю справу, що стає прямо скандалом нашої цивілізації на території Європи, треба радикально розв'язати. Не можна допустити до того, щоб сотні тисяч людей, серед яких найбільше є українців, а біля них тисячі людей з країн окупованих свіжо Советами, стали людьми без примітивних людських прав. Коли вже немає кращого світа, то не треба його ще погіршати заводженням советської практики новачного рабства. Бувши підсоветськими невольниками в Західній Європі це немов середовічні баніти, яких колись кожен міг згадати без суду. Нині може кожен принагідний урядовець, що в його районі влади найдеться такий вигнанець із советської тюрми, видати їх у руки червоних на страчання. Іхня доля немов зависла у повітрі; для них немає ніякої апеляції проти насилья, доконуваного над їх особистістю свободою. Для них може бути ласка день, два, тиждень чи місяць, а позитив постійно непевне завтра.

Такий стан тривати не може та мусить бути розв'язаний в спосіб, як це його пропонують члени американського конгресу.

Акт Злуки Українських Земель в січні 1919 р.

(Спомини М. Ч., поміщені в „Літописі Червоної Калини” за рік 1931).

Прийшов день 22. Січня 1919. Володимирської вулиці в тім на дворі був легкий мороз, місці, де вона вибігає на Софійську площу, замикала триніж. Сподівались ми нині важких подій, бо в програмі дня було офіційне проголошення злуки Західно-Української Народної Республіки з Придніпрянською Україною та відтворення Трудового Конгресу.

Зранку місто прибрало святочний вигляд. Гуртками по одиному спішив народ на Софійську площу, що ціла топила в повені державних прапорів. Так само Володимирська вулиця одно море жовтої та блакитної краски. Кінці

місці, де вона вибігає на Софійську площу, замикала триніж. Сподівались ми нині важких подій, бо в програмі дня було офіційне проголошення злуки Західно-Української Народної Республіки з Придніпрянською Україною та відтворення Трудового Конгресу.

По середині так святочно прибраної Софійської площі на коні сидить Великий Гетьман Богдан та булавою вказує на північ. Як то зглядаючи ми є наші людські міркування та почуття; давніше за царської влади творець цього по-стументу хотів у цей камінь

вложити думку, що мовляв наш гетьман Богдан вказує, що осятам на півночі під царем православним будучність України, а нині... Нині серед того жовто-синього моря і мас народу енергійний рух гетьманської булави в сторону Москви насував кожному з нас радше зовсім протилежну думку: „Геть з України на північ, московські зайді!”

Вздовж вулиці, що вели на площу Софії, шкільна молодь утворила шпаліри, а саму площу окружив кордон війська, пропускаючи до середини лише делегації, представників уряду та чужоземних представників. Поза кордоном війська збиралися великі маси народу, а навіть на дахах, деревах та мурах було повно цікавих. Головний провід над порядком свята обняв директор театру Садовський.

Саме тоді, як у Софійським соборі черкаський єпископ правив Службу Божу, члени

галицької делегації, вже попередньо запрошені, удалися на вулицю Інституцьку до палати бывшего генерал-губернатора, а теперішнього осідку Директорії. Там на хвилю спиталися ми у великій залі гетьманської булави в сторону Москви та перед 12-ю годиною опинилися на Софійській площі. Перед 12 год. вийшло з Софійського собору духовенство з процесією. На чолі стояв катеринославський архієпископ Агапій з дияконами. Від членів Директорії на площі привітав народ грімним „Слава”, а оркестра відіграла національний гімн. Напроти входу до св. Софії зійшли місця члени Директорії, Уряду, представники дипломатичного корпусу в Києві, галицька делегація, члени Національного Союзу, Трудового Конгресу, представники війська, а передусім старшини галицьких відділів, стаціонарних у Києві.

Точно в 12. години зачався святочний Акт Злуки. Серед загальної тишини стає перед членами Директорії державний секретар д-р Л. Цегельський та відчитує в українській мові грамоту, яка говорила про ухвалу Української Національної Ради Західно-Української Народної Республіки злучитись з Українською Народною Республікою. Грамота стверджувала, що ця ухвала згідна з правом самовизначення народів. Цю грамоту з датою — Станіславів, 17. Січня і з підписами президентів УНР та переносить до голови Директорії. Вининченкові. Зриваються ослухи „Слава”, а по хвилі саму грамоту по французьку відчитує член делегації д-р Ярослав Олесьницький.

У відповідь на це член Директорії Швець відчитує Універсал Директорії, де говориться, що Директорія приймає цей акт УНР до відома та приймає Західну Україну до

злуки з Придніпрянською Україною. Святочно проголошуваний Універсал кінчиться словами: „Од нині во єдино зливаються століттями одірвані одна від одної частини Єдиної України — Західно-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Україна. Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які умирали кращі сини України. ОД НИНІ Є ЄДИНА НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА”. Універсал носив дату — Київ 22. Січня 1919. р. Під оклики „Слава” передає проф. Швець універсал д-ру Цегельському.

Які рої гадок пересувалися в душах учасників цього свята! Мов у якімсь далекому філмі бачив я Володимира Святого, що відзив на Софійську площу, вертаючи з Галичини, що знов Хмельницького, як він веде народні маси на захід, то

(Домічешня на стор. 4).

Найбільша потреба Європи: харчі, вугіль, транспорт

Американський нарід глибо- зацікавлений тим, як допомогти Європі задовольнити цей зими страшний потребу в харчах, вугіллі і транспорті, що тісно зв'язані між собою.

Не тяжко зрозуміти, чому цей зими стільки людей голо- дує в Європі. Нацисти забра- ли від людей в окупованих країнах зібране збіжжя. Після визволення європейські селяни працювали тяжко на полях, але врожай був малим. Одною з головних причин була посу- ха. І було чимало інших при- чин. Поля не угноювалися ро- ками. Знаряддя господарств були розкрадені або понищені ворогом. Не було скоту. Брак відповідних транспортних засобів для перевезення харчів і вугля також не мало спричинило до голоду і холо- ду в Європі. Транспорт зале- жити від вугля, але його бра- кує.

Гарольд Ф. Ікес — адміністра- тор палива — звернувся на це у- вагу такими словами: „Не бу- де перебільшенням, як ми ска- жемо, що вугільний голод та- кого розміру, що може зни- щити закон і порядок, напевно виникне в зруйнованих країнах північно-західної Європи... як- що не будуть повзати негайні й рішучі міри”.

Тому минулого вересня Злу- чені Держави почали відправ- ляти вугіль до Європи, яких 1,400,000 тон місячно. На 1-го січня сподівалися вислати по- верх 8 мільйонів тон. Проте фактом є, що на початку гру- дня Джан В. Снайдер — дирек- тор воєнної мобілізації та ре- конверсії — заявив, що до- ставка вугля в Європу відстала дуже від наміченого плану.

„Головними причинами” то- го Дж. Снайдер вважає страйк портових робітників у Філа- дельфії та сповнення праці в вугільних шахтах у вересні.

Були й інші причини, що у- труднювали положення, а са- ме: брак вугля в тих портах, з яких мали його відправляти, брак пароплавів в тих портах, де було нагромаджене вугля, та значно менша доставка вугілля з Німеччини до звільне- них країн, як того сподівалися.

Наприклад, в грудні великі шахти в Рурській Долині до- бували поверх 35 відсотків своєї довоєнної продукції, проте це не мало великого зна- чення з огляду на зруйнований транспорт в самій Європі.

Тим часом люди Європи тремтять від холоду, потяги та фабрики працюють не ста- ло, з перервами, а в деяких місцях зовсім стоять.

В часі, як брак відповідного транспорту в Європі спиноє доставку продуктів звідси, за- паси тих продуктів не є тепер головною справою. По скін- ченні війни є більше паропла- вів для перевозу, більше про- дуктів для цивільного спожив- ання, і тому доставка про- дуктів у Європу зв'язана тепер головно з фінансовою спра- вою. Справа позичок та ін- ших фінансових договорів обго- во-

ман висловив почування аме- риканського народу щодо по- ложення в Європі, коли зая- вив:

„Наш уряд має багато дока- зів на те, що американський нарід добре свідомий терпіння наших союзників. Нарід вия- вив своє рішення, що ця кра- їна виповнить вповні свою частку поруч з іншими поста- чальними країнами, аби при- вернути здоров'я та силу тих, хто бився по наших боці, як в Європі, так і на Далекому Сході. Це є американська від- повідальність не тільки перед нашими приятелями, але пе- ред нами самими, щоби догля- нути, щоби те завдання було виконане і виконане швидко”.

Злучені Держави, як актив- ний учасник „УНРРА”, разом з іншими великими держава- ми, виявили своє рішення, що ця організація буде викону- вати велике завдання, для я- кого була створена.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

3 ювілею на добру ціль.

Український загальний пера- має нагоду читати в нашій пресі про здобутки й осягнення си- нів і дочок українських роди- чів у Канаді чи Злучених Державах. Ми радіємо, коли ба- чимо, що наша молодь чим- раз вибивається на видніші становища, та що з кожним роком ряди українських тор- говельних, фахових та професійних сил збільшуються. Про це пишемо часто в пресі та даємо молодим людям всяку нагоду виказувати свої спо- собності, беручи участь у на- шому громадському житті. Од- ним словом, український за-

працюють майже виключно для своїх дітей. Хочуть, щоб діти мали краще життя і кра- шу будучність, як вони самі мали. Застановившись над цим, мимоволі прийдемо до висновку, що ми пера забу- ваємо дати, в першій мірі, на- лежне признание родичам за здобутки їхніх дітей.

Малочисна увазі оці заслуги великого числа українських родичів, кількох тисяч близь- ких приятелів панства Холев- ків, родичів пані Стефанії Глинки (дружини посла А. Глинки), справили недавно не- сподіванку панству Холевкам, в їхньому домі, в місті Торон- ті, знагоди їхнього срібного

Іван і Софія Холевка

ювілею. Приняття відбулося дуже гарно й вечір ост- ання в пам'яті на довгий час.

Але коли ми приглянемося обставинам, серед яких ці мо- лоді люди здобули свою нау- ку, то побачимо, що для цих осягнень такі найбільше по- святили труду і праці родичів цих молодих людей. Часто трапляється, що родичі наших спосібних студентів живуть

ювілею. Приняття відбулося дуже гарно й вечір ост- ання в пам'яті на довгий час, не лише в панства Холевків, але й також і в усіх присут- ній приятелів і гостей.

В часі прийняття говорили посол А. Глинка і п. В. Гуль- тай. Вони висловили признан- ня панству Холевкам за при- мірне виховання своїх дітей, а це — пані Глинку і сина Во- лодимира, до цього року у- чинчує з відзначенням (онора) у торонтському університе- ті комерційний і фінансовий курс (ступінь).

Громадяни Холевки нале-

ЧОРЧІЛ В АМЕРИЦІ. До Злучених Держав знов при- був Вінстон Черчилль. Та ти- разом уже не як воєнний британський прем'єр, а як „приватна людина”, що їде на відпочинок до Флориди. Та дехто думає, що так не є. Що прибув, щоб „ратувати” американську позицію для Англії. Бачимо його в товаристві своєї дружини, як говорять до мікрофону, висівши з корабля в Нью Йорку.

жати до тих українців, що по- за гарне виховання своїх ді- тей також беруть ревну у- часть у громадській праці в рамках українських організа- цій. Цим способом також викладають важну частину сво- єї праці в будову нашого гро- мадського життя. Це додає, що в домі панства Холевків знайдете гарні портрети істо- ричних українських велитнів, а також чи не всю українську пресу. Вони вже є відданими членами Українського На- родного Союзу. З нагоди срібного ювілею панства Хо- левків їм належить дати цю- ре признання за ту їхню украї- нську витривалість і посвату для своїх дітей, а також за їх- ню працю у користь україн- ського загалу в Канаді. Закін- чує це згадкою, що Ювілейні зложки знагоди ювілею \$25 на допомогу українським ски- тальцям.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Висилка одягів бездомним.

Заходом тимчасового, допо- могового комітету в Рочестер зібрано п'ятнадцять (15) паку- нів одягів і взуття і пересла- но до Unitarian Collection Ware- house, Ukrainian Relief Com- mittee при 31. East, 35 St. у Нью Йорку до дальшої пересилки українським жертвам війни в Європі.

Пані Дж. Бенцаль, предсе- дниця, і панна М. Сталена, як секретарка Допомогового Ко- мітету, повідомили нас двома листами про відбір висилки, роззначаючи, що одяги і взуття були в добрім стані й порядку.

Рочестерський комітет отси- м висловлює глибоку вдячність усім жертводавцям, людям доброї волі, що щиро потру- дилися, дарували дорогі і вар- тісні речі, як рівнож тим, що заглядали пакуванням, направ- лями і висилкою.

Треба зазначити, що біль- шість одягів були нові або ма- ло вживані. Ті, що більше зу- житі були вичищені. Деякі треба було понаправляти. Ли- ше кілька не можна було вис- лати.

Один молодий, наш грома- дянин що подорожує, як агент при одній компанії привіз дві валізки нових одягів під цер- ковну галу і каже: „Бачите, я тут маю дорогі речі, свої, мо- єї жінки і діточі, і ми бажає- мо, щоб їх дістали наші, бідні збігці. Скажіть мені, чи ви- певні, що вони це дістануть”. Знаючи що комітет у Нью Йор- ку робить усіх можливих ста- рання, щоби посланки доходи- ли на призначені місця ми за- певнили нашого добр. що збіг- ці уже дістали кілька посилок одягів і на це є документальні докази. Аж тоді жертводавці передали речі до дальшої дис- позиції. Отже є доказом, яке щире бажання є наших людей допомогти потерпілим у війні; бажання придіти бездомним і терплячим своїм братів і сестер по крові. „Старайтесь”, каже, за всяку ціну, щоб вони це ді- стали”.

Дехто не міг дарувати всіх річей кращої якості, тому членкині Золотого Хреста й інших організацій понаправ- ляли і прилагодили до висил- ки.

Одна діяльна жінка, (якої імені не подаю) трудилася са- ма довгі години при шитті й складанню, у холодній галі. Було зимою, несприятливо, але це отсю добру матір не відстра- шує; вона мовчки шие, пере- гладає, складає, не жде на пі- чини поміч, бо вважає це обо- в'язком примірної громадянки; це робота, яка мусить бути зроблена і одяг треба вислати, бо зима йде. Там люди мерз- нуть і ждуть теплої одяжкини, ждуть порятунку від своїх лю- дей з Америки, котрих Все- вишній обдарив кращою до-

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК, МІШ!
СТАРАННЯМ ХОРУ ім. І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО
відограється опера на 3 дії, Артимовського
„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ”
В НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО (FEBRUARY 3, 1946)
В ГЕМТРЕМК ГАЙСКУЛ АВДИТОРІЙ. Поч. 3. год. попол.
Акомп. Орхестра під упр. п-ни С. Андрусевич. Режисер Д. Атаманець.

ПОЗІР! МЕТРОПОЛІТАЛЬНА ОКРУГА МІСТА НЬО ЙОРКУ! ПОЗІР!
СВЯТО ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ
— відбується старанням —
ОБЕДНАНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ М. НЬО ЙОРКУ
В НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО В ГОД. 7:30 ВЕЧ. SUN. FEB. 3, 1946, 7:30 P.M.
у WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL AUDITORIUM
при Ірвінг Плейз і 15. вулиця в Нью Йорку за вступом 75 центів.
Докладна програма буде подана у свій час.
Прохаємо пам'ятати на це свято і прийти на нього повною силою.
Об'єднаний Комітет „м. Нью Йорку.”

ПОШУКУЄМО 291 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ” НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода”, орган Українського Народного Союзу, са- дома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кам- панії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — украї- нським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи” на допомогу українським жертвам війни зложили:
208) Братство св. Володимира, від. 65 У. Н. Союзу в Елизабет, Н. Дж. \$ 100.00
209) Центральний Комітет У. Н. Організацій в Ели- забет, Н. Дж. 100.00

Попередню проголошено Разом \$ 200.00
20,791.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу”, на таку адресу:

СВОБОДА

Р. О. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

лею. „Ідіть, кажу, мисис до Конгресового Комітету. Ця до- му, вже досить з вас”. Але жертва, буда зложена ще в 1945 році і є за 9 місяців. Знаю, каже, „коли прийдуть другі жінки, а тут скільки ро- боти, тай висилати вже час”.

Таких примірних жінок є кілька у нашій громаді, але треба, щоб їх було більше, то- ді всяку народну роботу вико- нувалося б спільними силами, особливо тепер, коли на нас звернені очі цілого украї- нського народу. Наша допомо- га в грошах, одягах і ліках му- сить бути постійна й обильна, як для збігців так і в Україні, на ратунку нашого, горем би- того народу.

Конст. Шевчук, предс.
Р. Пристай, секр.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

З нагоди того, що цього ро- ку має відбутись третій Кон- грес Американських Українців, Український Демократичний Клуб пересилає зі своєї каси й від своїх членів жертву в сумі \$127 на дальшу працю митету.

Іван Сподар, секр.
ГЕМТРЕМК, МІШ.

СПИСОК КНИЖОК що їх ще можна дістати у КНИГАРНІ „СВОБОДИ”

Книжки, поміщені в цій ціннику, є по кількім примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістати.

ІСТОРІЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Образки з громадського і письменницького розвитку русинів („Спо- мини з мого життя”), написав Олександр Баринський, в 2-ох частях; черна частина з 10 портретами і 13 картинками	\$2.00
Огляд бунтів українського народу, переповні В. Андриєнко, з 40 образками і 3 мапками	\$2.20
Огляд національної території України. Д-р Ст. Рудницький	\$3.35
Огонь на услугах чоловіка (3 частини). Становище північ. України. — Світлий син. — Дні нашої слави і неволі	\$1.15
О дивацтві таблички, оповідання писані народними казко- ками	\$2.25
Оповідання з військового життя і війни	\$1.15
Оповідання про сорок розбійників	\$2.20
Оповідання Олексія Сторожинського	\$1.15
Оповідання Пантелеймона Куліша	\$1.15
Оповідання про задріжних богів, Мих. Драгоманов	\$1.10
Оповідання з Весілля Історії, Ол. Баринський, в двох частях	\$2.80
Опришок і інші оповідання	\$2.20
Орися, Двоє серце, Січові гості, оповідання П. Куліша	\$2.20
Основи Платунства (скаутинг). О. Ярмеченко	\$1.10
От собі історії, написані Рудинар Кілінг, переклад Вас. Ткаченко, з трома образками, брош.	\$3.35
От собі казки, нап. Рудинар Кілінг, пер. В. Ткаченко, з двома образками, брошурована 20 ц., опрацьована	\$5.50
Про славного українського лиця Івана Сірка. Історична розвідка з картинками, Петро Сосенко Молодий	\$1.15
Польза мейми болю, картина з безодні, написав Осип Турянський	\$2.60
Польза йде та й не одна а далі, написав Осип Ренюк	\$2.25
Поселення хом'ячки Бога по Землі або Бог на Революції, гумористич- на повість, написан І. Крат	\$2.35
Про українських козаків, татар та турків, зложив М. Драгоманов	\$2.25
Про походження та розвиток мови або Як і коли народи навчилися розмовляти кожною своєю мовою, нап. Н. Рубачик, зукр. П. К.	\$2.25
Про злодів в селі Галичани, оповідання П. Куліша	\$2.25
Під прапором свободи! Вибір патрістичних декларацій	\$2.25
Під шум ланських коліс, оповідання в 2-ох частях, В. Держурин	\$2.20
Піані й пани. Про нашу літературну мову, написав М. Левицький	\$2.20
Поворот з війни та інші монольоги, оповідання і жарти	\$1.10
План Поточний, оповідання	\$1.15
Панна де Мопен, роман Т. Готіє, переклад М. Шраг, два томів	\$1.50

УВАГА! Повищі книжки продаємо по цінах тут поданих — без опусту.

Замовлення разом з належитістю слати до:

Svoboda

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРАТОРОК

на chain stitch машинах
ДОБРА ПЛАТНЯ; ОВЕРТАРИМ,
SOL SHERMAN
1200 Broadway, nr. 29th St., N. Y. C.

РУЧНИХ ШВАЧОК

добра платня, досить опертим
SOL SHERMAN
1200 Broadway, nr. 29 St., N. Y. C.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Ручної швачки, доброї, поліємо мол.
жінку. Зароб. в часі науки. Alexander
Kitt, 30 W. 57 St., 6th fl., N. Y. C.

ДІВЧАТ

легка фабрична робота; добра платня
SOL SHERMAN
1200 Broadway, cor. 29th St., N. Y. C.

ДІВЧАТ

вчитись робити канцеляр.
здобити ручну шити
добра платня, гарн. шити тиждень
JOE COHN HATS
1 West 39th St. N. Y. C.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОМИНИ З ВІДСВЯТКОВА-
НОГО РІЗДВА.

Як кожного, так і цього року святкували ми наші Різдвяні Свята. Смерклося, надійшов вечір, зірка на небі засяла і дала нам знак, що вже час засідати до святкової вечері — до тої вечері, яка має таке велике значіння для наших родичів, а з цим і чала усіх нас. Родичам думка прошибає думку, коли згадають про старокраєві звичаї, про свою рідину, братів, сестер і те село, де провелося свої молодечі літа із своїми родичами. Також і про цю останню різдвяну вечерю, коли то всі разом засіли до столу, заки виїхали на мандрівку в чужу країну, шукати кращої долі.

В тутешній українській родині діти приглядаються і дивуються, що то за звичаї? Іхні сучасники чи приятелі інших народностей про таке не чували і не знають.

Засіли ми до столу, де по середині стояла свічка і своїм слабим промінням освічувала нашу кімнату цілий час вечері. Символом вечері була кута з м'ясом і медом, борщ з грибами, риба, пироги і ін. Змогли ми молитву і стали вечеряти. Як для нас, так і для багатьох інших родин це перші свята по війні, що вся родина зібралася разом. Багато родин раділо, що їх син-воєк вернувся додому. Але були й такі, що споглядали на порожнє місце при столі, бо їх найближчий не вернувся на Різдво і вже ніколи не засяде до спільної вечері. Сльози покотились по лиці усіх рідних.

По вечері поспіли ми до церкви. Церква переповнена, люди різнородні: такі, що ко-

жної невіді в церкву спішать такі, що раз у рік приходять на спомини, що так колись було в них в ріднім краю. Але всі вони дякують Богу за те, що діждалися радісної хвилини після цілощорочної натуги.

Заворушилось. Диригент хор ру підніс руку і з десяток грудей полилася старовинна українська коляда: „Бог Предвічний“. Хто приглядався обличчя привних людей, міг вичитати з цього найрізноманітніші думки. Були такі, що слідували за хором і собі потягали за ним слово коляди; були такі, що їх думки полинули за тими, що не могли прибути на вечерю. Такі похнюпили голови та шептали молитву за тих своїх синів — соколів, на яких спочила колись надія, що на старості літ їм полекшає.

Коли за першою колядою пішла друга-третья, мимохіть прийшла думка: „Що за багатство мелодій і дієнь у нашого народу! Цеж культура, старина, висока, що тримала разом наріз серед важких моментів!“ Нам, молодому поколінню, треба подбати, щоб не пропала ця культура, ці звичаї, ці символи, бо вони відносять народнього духа і дають йому вічний ідеал.

Ольга Редчук,
Нью Йорк, Н. Я.Шукають своїх
рідних

До читачів: Уважно перечитуйте наступні пошукування і розшукуйте за пошукуваними в своїх громадах, церквах, товариствах і між знайомими. Спис цих пошукуваних осіб буде стало продовжуватися, бо їх сотні і нараз не містимо оголошати.

Александр Катерина, тітку, пошукує Візанція Василь, син сестри Теклі.

Андрей Михайла, Малюнич, Перем, пошукує Лісечка Михайло.

Андрійков Андрія і Марію пошукує Андрійков Стефан і Кость, сини Данила.

Архетко Катерину, Радванів, Рогатин, пошукують Кощих Василь і Володко Зіздник. (Ахетко в Шикаго).

Андрійков Михайла, стрія, в Нью Йорку, пошукує Андрійков Іван, Луцій, Рогатин.

Боніу Івана в Нью Йорку пошукує Боніу Микола, син Михайла.

Бунука Микола і Василь, дячки, пошукує Гнатів Іван.

Бурбо Івана, брата, пошукує Жовторух Іван.

Баран Марію, тету, пошукує Коваль Адам, Устрики дол., Ліско. (Батько Іван пропав у Франції).

Бінашівська Касюка з дому Волок, тітку, пошукує Свєрцла Володко, син Ілька, Путятини.

Біленького Петра, вуйка, в Балтімор, пошукує Гусак Володко, син Микити, Гайворонка, Підгайні.

Богачук Юрка, брата, Станіс Косів, Коломи, пошукує Богачук Микола, син Якова.

Біленького Григора, Духівні, Тернопіль, пошукує Біленький Микола. Бодлака Марію і Миколу пошукує Лютий Микола.

Боліновську Анну пошукує Цингарський Петро, син Миколи.

Бурмас Магду, сестру, в Нью Йорку, пошукує Худа Іван, син Миколи, Бурканин, Підгайні. Бойко Роман, син Микити Бурканин, Підгайні.

Бурку Василь в Нью Йорку пошукує Бурку Петро, син Тимка, Жовні, Рогатин.

Лемка Спіридон, вуйка, пошукує Бабій Лев.

Бойчука Михайла, брата, і Трофілюков Катерину, в Нью Йорку, пошукує Вішук Ярослав.

Бояновича Миколу в Скрантон, пошукує Боянович Василь, Федосик Данило.

Бурку Павла, фермера, пошукує Бурка Стефан, Потік Золотий, Бучач. Бандерського Тимка, пошукує Бандерський Осип, Стрий.

Бобонік Настю, сестру, в Нью Йорку, пошукує Левшин Данило, Палауча Велика, Бережани.

Ботко Марію, сестру, пошукує Левшин Данило, Палауча Велика, Бережани.

Богучук Анну, з роду Кіншас, сестру, в Нью Йорку, пошукує Кіншас Олександр.

Бунька Теодора, стрія, Молодця, Ярослав, пошукує Бунька Андрій, син Григора.

Бодіара Михайла, стрія у Філадельфії, пошукує Бодіар Степан, Колона, Бережани.

Бандарук Марію, тітку, в Нью Йорку, пошукує Ітанин Ярослав.

Бабак Григора, родича, в Нью Йорку, пошукує Прочий Михайло, Палауча Велика, Бережани.

Буску Михайла, в Нью Йорку, пошукує Савицький Іванко.

Біленьку Федьку, з Гусак, в Балтімор, пошукує Гусак Володимир, син Микити.

Балицького Петра, в Нью Йорку, пошукує Балицький Дмитро, Луцій, Рогатин.

Барилу Павла, в Нью Йорку, пошукує Коваль Євген, Тростанів, Малий, Золочів.

Бойка Михайла, стрія, пошукує Бойко Ярослав, Чехів, Бучач.

Бекевича Теодора, з Лобіні, Ліско, пошукує Локочий Михайло.

Булчука Якова, вуйка, пошукує Сіня Іван, Перекуні, Калущ.

Березоніч Івана, стрія з Сасона, Золочів, в Нью Йорку, пошукує Березоніч Роман, Зіздник.

Батрій Настю, тету з Савицького повіту, в Нью Йорку, пошукує Фір Іван.

Бадія Миколу і Лемка, в Нью Йорку, пошукує Бадій Микола, брат, Юсєнці, Стрий.

Брухала Пилипа, брата, Замочок, Жовкава, пошукує Креховець Григор.

Буркуна Гната, батька, пошукує Бурку Микола, Станіславівщина.

Белова Тараса, в Літа Фолс (місто), пошукує Андрійков Цинцій, Божиків, Бережани.

Баландюка Степана, священника, пошукує Федунік Микола, Добро-віджани.

Босік Рудку, сестру, пошукує Босік Петро, Вершин, пов. Стрий.

Білоуса Івана, в Нью Йорку, пошукує Білоус Василь, син, Залуче, Бережани.

Бачинського Михайла, брата, в Нью Йорку, пошукує Цап Петро, Залуче, Бережани.

Бобука Михайла і Андрія, вуйків, в Нью Йорку, пошукує Плеску Григор, Литишів, Підгайні.

Бакан Юру, Івана і Михайла, Княждин, Коломи, пошукує Потятиник Яким.

Брунчук Жено, сестру, в Нью Йорку, пошукує Брунчук Микола, Сєб, Золочів.

Бринч Пашка, вуйка, в Нью Йорку, пошукує Башта Семен, Бунів, Жиданів.

Варняка Михайла та Галицьку Анну, швагрі і сестру, в Нью Йорку, пошукує Галицький Ілько.

Барабаша Павла пошукує Барабаш Теодор.

Богла Григора, пошукує Головатий Любомир.

Бурку Карла, пошукує Чупринда Василь.

Благого Івана пошукує Панчук Микола.

Бок Гришка, Івангород, Олександрівський район, біля Нью Йорку, пошукує Хмара (Кисель) Максим Андрійович, Київ.

Бабій Пилипу, в Нью Йорку, пошукує Голдак Василь.

Бурка Михайла, пошукує Петришин Василь.

Бубицька Степана і Антона та Галицьку Анну, вуйка, в Нью Йорку, родину в Шикаго, знайомих в Злучених Державах Америки, пошукує Бубицький Антін, Тізіньський Федь, Хо-мечко Гришко, син Івана, Голуб Петро с. Івана, Лісче, Любачів.

Беднарчука Михайла, вуйка, пошукує Микитин Гриш, Гарбуз, Зборів.

Бекіна Петра, батька, в Пітсбургу, пошукує Бекін Міроslав.

Боніновських, вуйка Гната, тітку Настю і Параньку, пошукує Онуфрій Іван, син Федька.

Бегуна Андрея і Єфіма (Якимчука Пашка), в Клівленді, пошукує Якимчук Микола Васильович.

Вука Михайла, вуйка, пошукує Лелега Іван.

Всіх пошукуваних просить пошлати листи до своїх рідних через:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

З НОТАМИ

50 центів

один примірник

Замовляйте у книгарні

„СВОБОДА“

83 GRAND STREET

JERSEY CITY 3, N. J.

The Ukraine:

A Submerged Nation

by WILLIAM HENRY CHAMBERLIN,
published by The Macmillan Company, New York.

Отся книжка повинна знайти негайно теж і в домі американських українців. Написана вона в такий мистецький, а рівночасний простий спосіб, що кожний прочитає її легко з великим зацікавленням. Надається вона якнайкраще на святковий дарунок нашим дітям і вуйкам, близьким чи дальшим знайомим, зокрема тим американцям, що ще мало знають про Україну, або зле знають, націтавшись неправди про український наріз і його замання, якої досі було так багато в Америці, та яка далі поширюється. Хай-жеж тепер кожний і кожні з нас стане до боротьби з тою неправдою поширюючи всюди правду, зокрема ту, що зібрана в отсій знаменитій книжці.

Замовлення на цю книжку враз з належитістю в сумі \$1.75 належить слати на таку адресу:

SVOBODA

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

C. O. D. не приймаємо.

ТАРЗАН, ч. 1316. Зброя природи.

TARZAN KILLED CONRAD AND FLED, HUBERT SHOUTED, "SEND YOUR ASKARIS INTO THE JUNGLE TO FIND HIM!"

BUT AT THE VERY TIME HIS KNIFE HAD BEEN PLUNGED INTO CONRAD, TARZAN WAS FACING DEATH IN THE JUNGLE — WEAPONLESS.

AFTER A FURIOUS CHARGE, THE LEOPARD WAS UPON HIM.

BUT IN A TERRIFIC BATTLE TARZAN FINALLY THROTTLED THE BEAST WITH HIS BARE HANDS

—WHILE FROM A DISTANCE TWO HYENAS WATCHED HUNGRILY.

СТІННИ

КАЛЕНДАРІ

ВЖЕ МАЄМО КАЛЕНДАРІ на 1946 рік.

Чудові Краєвиди, Патрістичні, Релігійні. Свята зазначені червоно, пости зазначені рібною.

● КАЛЕНДАРІ продаємо подробино у гуртовно, для шторників і організацій друкуємо на календарях їх фірму. Ціна одного календаря з перекладом 30 ц. 12 календарів \$3.00, 25 календарів \$5.00, 50 календарів \$9.00, 100 календарів \$16.00.

● РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Радіється, в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з перекладом.

● ЕЛЕКТРИЧНА ЛАМПА зроблена з гравіюваних і фліпінських мушлішів нового, при кожній лампі гарна фігурка. Ціна з перекладом \$2.00.

● ШАЛІНОВА ХУСТКА з чистої вовни, біла, Ціна \$2.00.

● СТЕМПОВАНА на канві подушка на канапу, дуже гарний взор з кількох краєвид, разом з нитками \$2.00.

● ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ рожі, до квіток, грес \$1.90.

● КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського злля, на недомаганні жодулка, печенки і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● ГРУДНІ ЗІЛЛЯ, природне средство припоруваюче тим, що терляти на висерній кашелі, біля горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже поміжне. Як його уживати, надруковано на бокі. Велика пачка 50¢.

● МІШАНІ КОРИННЯ, на нестравності. Добре також на запах до горівки. Пачка 50¢.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St., New York 3, N. Y.

Акт Злуки Українських Земель

(Докінчення зі стор. 2).

знов виринув перед моїми очима Львів в дні 1-го листопада та наш вічний відворот зі Львова. Якесь журба за неспівну сучасність налягала на душу; перед очима станули мені тисячі труднощів, що стояли ще перед повним зреалізуванням проголошеної злуки.

Грамоту та Універсал відчи-

тували зібраному за військово-ним жордоном народом окремі окличники з чотирьох кутів Софійської площі. Не знаю, чого майнула мені кризь думку картина, що так мусіла виглядати Богданова переяславська рада. Може саме пам'ятник Великого Гетьмана наводив що історичну паралелю, хоч на ділі ці дві події сутево мало до себе подібні. По кож-

нім прочитанні грамоти та універсалу народ здіймав грімке „Слава“, а оркестра грала національний гімн.

Після цього духовенство під проводом архієп. Агапіта стало до молебень, який скінчився багатоглосними для Директорії, Уряду, війська і народу.

Просто з Софійської площі подалися ми до міського оперного театру на відкриття Трудового Конгресу.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. січня 1946 року помер у 59. році життя

ОЛЕКСА ГЛАДКИЙ,

довголітній член У. Н. Союзу і Тов. ім. Т. Шевченка, вік. 267 у Вестбури, Л. Ай. До Союзу вступив у 1916 році.

Покійний походив до села Стри-льці старі, повіт Бібрка, Україна. Похорон у скютку жєну Анну, синів Володимира, що місяк тому був зальний з військом, тому і дні дочин Ольги і Любон.

Похорон відбудеться в вісторок, 22. січня, в годині 9. раню, з до-машу малюби, 817 Prospect Ave., Westbury, до української церкви і на укр. цвинтар в Гіксвіл. — В. В. П. П.

Уряд владу.

Реальність на продаж

АПАРТАМЕНТ ГАВЗИ У БРУКЛІНІ:

20-фамі, усі уліпшені, дохід \$5,000 річно, ціна \$15,000, плата \$3,500.

3-фамі. дім, 1 блок від укр. церкви в Брукліні, уліпшені, дохід \$800 річно, ціна \$3,500, плата \$1,500.

2-фамі. дім в Maspeth, Queens, усі уліпшені, ціна \$7,500, плата \$2,000.

Маємо багато 6 і 8-фамі. реальностей і корпоративних саунів. Реальності в Greenpoint, Brooklyn і New York.

CHERECK REALTY COMPANY

249 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVERgreen 7-6138

Отпороно нерцарми.

ПОШУКУЮТЬ

ТЕОДОР САВЕЧКА, син Савки, пошукує ІВАН ЧОРНИЙ і ВАСИЛЯ ПРОЦАКА, мають жити в Нью Йорку, як також: ІЛЬКА МАМЧАК і ЛЮСІО ЛОПАДАЧ з села Хисенів, повіт Рудик, писати: Theodore Savetska, a Macintosh, par Front St., Maxence, Ohio, France, 460 G. T., 15327 Holmstr Ave., Detroit 21, Mich.

Стефан Степана пошукує М. Степана, П. Гальму, Льва Кошута, А. Шандарського в Америці, і Вол. Гуленча в Канаді. Писати: Stehach Stephan, Fraunstein, Waserburgerstr. (Kaserne), Ukr. Camp, Germany.

МІРОН ЛІТВИН

І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна

801 SPRINGFIELD AVENUE,

corner Harrison Place

IRVINGTON, N. Y.

Phone: ELex 3-9900

НЕ ВИДАВАНЕ ЗАБІГАТО

Завжди шадпль дешо з вашого обезпечення.

Ми уладжуємо прекрасні цілий ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині кинте:

KAIN MORTUARIES, INC.

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE. 4-4646

— or —